

Nr 94.

Av herr **Bergman**, om medgivande under viss förutsättning att nästa läsår vid de allmänna läroverken må avkortas med högst tre veckor.

De under senaste tiden enormt stegrade bränslepriserna hava bl. a. vållat en högst kännbar olägenhet även för skolor och läroverk. Av gammalt erlägges av samtliga lärjungar vid de allmänna läroverken en s. k. ljus- och vedavgift, vilken alltså även de fattigaste måste betala, medan dessa befrias från övriga skolavgifter. Ursprungligen uppgick avgiften till ljus- och vedkassan till en ren obetydlighet, men under höstterminen 1917 har den enligt k. läroverksöverstyrelsens skrivelse till Kungl. Maj:t den 4 sistlidna oktober sprungit upp till höga belopp, vid flera läroverk till 30 å 40, ja somligstades ända till 50 kronor, och under innevarande termin blir den ingalunda lägre; snarare kan det befaras, att den på flera ställen måste ytterligare höjas.

Detta i förening med den kanske ännu mer avsevärda vikten av att spara den knappa tillgången på lyse, kol och koks föranledde, som bekant, i slutet av förra året ett förslag att förlänga julferierna till den sista januari. Härigenom skulle det dubbla syftet vinnas att lyse och bränsle sparades under tiden för dess mesta åtgång samt att beloppet av den för samtliga lärjungar obligatoriska lyse- och bränsleavgiften kunde nedsättas.

Detta förslag ledde emellertid endast i ett fåtal fall till praktisk påföljd, enär Kungl. Maj:t med hänsyn till 1904 års riksdags skrivelse nr 172 icke kunde medgiva någon verklig avkortning av vårterminen utan måste sätta som villkor för en ferieförlängning på vintern, att sommarferierna på motsvarande sätt förkortades. Då en allmän motvilja bland ungdomens föräldrar och målsmän mot en sådan inskränkning av sommarlovet gjorde sig gällande, ansågo sig vederbörande icke annat än på ett fåtal platser böra företaga den ifrågasatta terminsförskjutningen.

Frågan skulle emellertid få en mera tillfredsställande lösning, om riksdagen ville medgiva, att under sådana undantagsförhållanden, som nu råda, dess för lärarnas löneroglering 1904 ställda villkor om 38 läsveckor kunde temporärt eftergivnas — på samma sätt som enligt k. kung. av den 1 juni 1900 är medgivet vid skolors avstängning för smittosam sjukdom. Den lilla lättnad, som lärarna då för en gång skulle få njuta (för övrigt blott en återgång, undantagsvis, till vad som var regel före 1905) må så mycket mindre missunnas dem som de ju under flera decennier blivit av staten erkänt styvmoderligt behandlade. Och den obetydliga minskning i ett läsårs kunskapsresultat, som skulle uppstå, finge väl för tidens vedermödas skull tolereras.

Jag tillåter mig därför att vördsamt föreslå,

att riksdagen måtte för sin del medgiva, att, därest särskilt abnorma förhållanden i avseende på tillgång till lyse eller bränsle även under nästa läsårs skulle råda, en avkortning av läsåret vid läroverken med högst tre veckor under den mörkare och kallare årstiden må kunna äga rum utan att nödvändigt behöva kompenseras genom motsvarande avkortning av sommarferierna, och anslaget till läroverken lika fullt utgå utan hinder därav att visst antal läsveckor stipulerats som normalt villkor för dess utgående.

Stockholm den 26 januari 1918.

J. Bergman.
